

COA Centraal Orgaan opvang asielzoekers

Inpassingsplan kleinschalige woonvoorziening voor de opvang van alleenstaande minderjarige vreemdelingen

Meentweg 168 De Meern

datum:

23-10-2019

1. Inleiding

Het Centraal Orgaan opvang asielzoekers (COA) heeft de woning aan de Meentweg 168 in De Meern gekocht voor de kleinschalige opvang van jongeren in de leeftijd van 15 tot 18 jaar. In de opvang zullen 16 tot maximaal 20 minderjarige jongeren een plaats krijgen. De groep zal bestaan uit zowel jongens en meisjes die in gescheiden kamers worden ondergebracht. Hoe groot de groep bij aanvang is hangt af van de instroom in Nederland. Wel wil het COA langer de tijd nemen dan normaal voor de instroom om de buurt te laten wennen aan de aanwezigheid van deze groep jongeren.

Het inpassingsplan moet zorgen voor een zo goed mogelijke inpassing van de woonvoorziening in de buurt. In het plan zijn maatregelen opgenomen om (deels) tegemoet te komen aan zorgen die er leven in de buurt. Daarnaast is een samen met de gemeente een beheerplan opgesteld. In dit plan staan alle taken en verantwoordelijkheden van het COA, de gemeente en de politie beschreven. Het gaat om afspraken op het gebied van leefbaarheid, beheersbaarheid en veiligheid in en rondom de opvanglocatie.

Zowel het beheerplan als dit inpassingsplan van de woonvoorziening worden met bewoners in de klankbordgroep besproken. Bewoners kunnen suggesties aandragen om dit plan verder in te vullen.

Informatieavond

Tijdens de informatieavond van 22 mei van dit jaar en gesprekken met de klankbordgroep hebben veel mensen vragen gesteld, hun zorgen geuit, maar ook hun hulp aangeboden. Het COA zal er alles aan doen om de kleinschalige woonvoorziening een goede plaats te geven in de buurt. Waarbij het COA rekening houdt met de gevoelens die leven onder buurtbewoners. We willen samen met de omgeving zorgen voor een goede leefbaarheid, veiligheid en samenwerking.

De belangrijkste punten die naar voren zijn gekomen:

- Keuze voor locatie
- Geschiktheid locatie voor jongeren
- Grootte en samenstelling groep jongeren in opvangvoorziening
- Achtergrond van de jongeren
- Activiteiten jongeren overdags en 's avonds
- Mogelijke overlast en veiligheid
- Waardedaling woning
- Mogelijkheden vrijwilligerswerk

Hieronder gaan we in op de punten en geven we aan hoe we de woonvoorziening zo goed mogelijk willen inpassen in de buurt:

Keuze voor locatie

Het COA heeft in de afgelopen jaren meerdere locaties in de verschillende wijken bekeken. Uiteindelijk zijn drie panden geselecteerd die voldeden aan de vooraf gestelde criteria. Deze panden zijn aan de gemeente voorgelegd. In een van de panden is een voorziening voor alleenstaande minderjarige jongeren gevestigd. Dit is de voorziening naast het bestaande AZC in Oog in Al.

Daarnaast vond COA, voor de kleinschalige woonvoorziening (maximaal 20 jongeren), het pand aan de Meentweg 168 in De Meern het meest geschikt. Op dat moment waren er twee locaties geschikt en beschikbaar.

Afbeelding 2: Ligging Meentweg 168 De Meern

Het COA hanteert ten aanzien van de beoordeling van geschiktheid de onderstaande criteria. Deze criteria worden meegenomen in de totale afweging:

- De omvang van de wooneenheid (binnen- en buitenruimte) is circa 300-400 m²
- De woning heeft de bestemming ‘wonen’ of ‘maatschappelijke doeleinden’
- De wooneenheid ligt in of dicht bij een woonwijk
- Het pand heeft een menselijke, herkenbare uitstraling, robuust en beheersbaar
- Variaties op de grootte van het pand zijn bespreekbaar (aaneenschakeling van panden of meerdere panden in directe nabijheid)
- Zowel huur als koop zijn bespreekbaar
- De wooneenheid ligt binnen een fietsafstand van voorzieningen (onderwijs, winkels, sportclubs, verenigingsleven en het AZC).

Geschiktheid locatie voor jongeren

Het COA voelt zich verantwoordelijk voor de leefbaarheid in de voorziening, maar ook buiten de voorziening. Er gelden voor de jongeren in de woonvoorziening strikte huisregels. Bij overlast spreekt het COA jongeren aan op hun gedrag en neemt maatregelen. Ook bij overlast door andere jongeren zal het COA in samenwerking met de gemeente, de politie en de buurt haar verantwoordelijkheid nemen en overlast melden.

Buurtbewoners hebben aangegeven dat zij de combinatie van woonvoorziening en nabijheid van het Meentpark en het Mauritspark niet prettig vinden. Zij ervaren nu al overlast en voelen zich er soms niet veilig.

Het ontbreken van activiteiten voor jongeren in de buurt voedt deze gevoelens van onveiligheid. Naar aanleiding van deze signalen nemen de politie en jongerenwerk de locatie (extra) mee in hun surveillances en rondes. Daarnaast heeft de gemeente op verzoek van bewoners snoeiwerkzaamheden uitgevoerd in het Mauritspark uitgevoerd om onveiligheidsgevoelens tegen te gaan.

In het beheerplan zijn hier voor de toekomst afspraken over gemaakt. Veiligheid blijft een belangrijk aandachtspunt. Het COA zal hierover in contact blijven met de gemeente en bewoners. De gemeente heeft afspraken gemaakt om de veiligheid in en om de genoemde parken nauwlettend in de gaten te houden. Bewoners worden ook in de nieuwsbrief opgeroepen om overlast te blijven melden.

Groote en samenstelling groep jongeren in opvangvoorziening

Aan de Meentweg 168 worden maximaal 20 alleenstaande minderjarige jongeren in de leeftijd van 15 tot 18 jaar opgevangen. Het gaat om jongeren die nog geen verblijfsvergunning hebben ontvangen. Zij doorlopen nog een procedure of hebben al een definitieve afwijzing ontvangen. Jongeren die een definitieve afwijzing hebben ontvangen, worden niet direct teruggestuurd naar het land van herkomst. Zij krijgen opvang en begeleiding tot het 18e levensjaar. Dit is zo afgesproken in internationale verdragen.

De alleenstaande minderjarige vreemdelingen worden voorbereid op hun toekomst. Zowel jongens als meisjes kunnen worden opgevangen. Dit gebeurt in gescheiden kamers. Bij de opvang is aandacht voor de belangen van lesbische meiden, homoseksuele jongens, biseksuelen, transgenders en intersekse personen (LHBTI). Het COA kan van tevoren niet sturen op de achtergrond van jongeren naar bijvoorbeeld sexe of land van herkomst. Wie er in de woonvoorziening worden opgevangen, hangt af van de instroom van jongeren in Nederland.

Zodra de locatie is geopend, stromen de jongeren binnen enkele weken in. In het geval van de voorziening aan de Meentweg kiezen we, in tegenstelling tot andere locaties, voor een langere periode van instroom. De instroom vindt plaats binnen een tijdsbestek van 2 tot 3 maanden. Het COA zal bij de instroom zeker niet zomaar instromen tot het maximaal aantal jongeren. Het is ook in het belang van het COA dat de opvang goed verloopt, mocht door omstandigheden een langere fasering nodig zijn zal COA dit zeker doen. De voorziening zal ingericht worden voor 20 jongeren, maar het COA wil proberen zoveel mogelijk vast te houden aan de minimale bezetting van 16 jongeren. Dit om tegemoet te komen aan de zorgen die er leven in de buurt. Toch kunnen we dat niet garanderen, omdat dit afhankelijk is van de instroom van minderjarige asielzoekers in Nederland en de beschikbare opvangcapaciteit.

Het COA houdt ook zoveel mogelijk rekening met schoolvakanties, zodat de jongeren ook de tijd krijgen te wennen aan hun nieuwe woonomgeving voordat ze naar een nieuwe school gaan. De jongeren verblijven minimaal een half jaar tot drie jaar op de locatie, afhankelijk van hun leeftijd bij plaatsing. Mochten er wijzigingen optreden in de asielpcedure of betrokkene bijvoorbeeld overlast veroorzaken kan het COA overwegen iemand te verhuizen binnen deze periode.

Achtergrond van de jongeren

Alleenstaande minderjarige vreemdelingen (AMV) worden na binnenkomst in Nederland opgevangen in een speciale procesopvanglocatie (POA). Ze doorlopen net als volwassen asielzoekers de rust- en voorbereidingstijd en de algemene asielprocedure. Ze worden daarin bijgestaan door VluchtelingenWerk Nederland en hun jeugdbeschermer van de Stichting Nidos. Ze verblijven in de POA totdat ze de algemene asielprocedure hebben doorlopen.

Na afronding van de algemene asielprocedure wordt een AMV'er, die een verblijfsvergunning heeft verkregen, zo snel mogelijk opgevangen door Nidos. Jongeren die dan (nog) geen vergunning hebben, worden geplaatst in een kleine woonvoorziening onder verantwoordelijkheid van het COA. De kleinschalige woonvoorziening bestaat als opvangmodel zo'n 3 jaar en is bedoeld om jongeren in alle rust op te vangen en te zorgen dat zij niet zoveel hoeven te verhuizen. Voor die tijd werden jongeren in grote opvanglocaties van zo'n 100 jongeren of meer opgevangen en moesten zij geregeld verhuizen.

Activiteiten jongeren overdag en 's avonds

De jongeren in de woonvoorziening vallen onder de Leerplicht, dus jongeren gaan naar school. Hierop wordt toegezien door het COA, de school en de leerplichtambtenaar. De meeste jongeren gaan in Lombok naar school. Na schooltijd maken de jongeren hun huiswerk of nemen zij deel aan activiteiten die door het COA zijn georganiseerd. Het COA is verantwoordelijk voor de dagbesteding van de alleenstaande minderjarige jongere. Dit geldt ook voor het weekend.

Het COA stelt een activiteitenprogramma op en organiseert de uitvoering ervan. De ontwikkeling van de jongeren staat centraal, zodat zij zich kunnen ontwikkelen tot zelfstandige volwassenen in Nederland of daarbuiten. Bij de ontwikkeling kan het gaan om praktische vaardigheden zoals koken of het reizen met het openbaar vervoer, maar ook om sociale vaardigheden als omgangsvormen en zelfvertrouwen. Ook vrijetijdsactiviteiten als sport, uitstapjes en vrijwilligerswerk staan op het programma. In hun vrije tijd voeren jongeren ook gesprekken met hun voorged van Nidos.

De activiteiten vinden plaats op verschillende locaties plaats, waaronder de COA-locatie aan de Joseph Haydnlaan. De jongeren ontwikkelen een eigen netwerk van vrienden, belangenorganisaties en gastgezinnen die zij regelmatig bezoeken. Ook vullen zij hun vrije tijd in met gamen, tv-kijken of internetten zoals alle andere jongeren dat doen. De jongeren koken zelf en ontvangen leefgeld van het COA voor het doen van boodschappen. Zij mogen geen betaald werk verrichten, maar mogen wel vrijwilligerswerk doen. Jongeren maken gebruik van het openbaar vervoer of een fiets.

Samenwerking met de buurt en welzijnsorganisaties

Het COA wil sommige activiteiten ook openstellen voor jongeren uit de buurt. Hiervoor heeft het COA regelmatig contact met buurtorganisaties zoals Dock en St. JoU. Samen met deze organisatie heeft het COA gekeken naar een zo goed mogelijke integratie van jongeren uit de buurt en verkenningen uitgevoerd naar de mogelijkheden van vrijetijdsbesteding en vrijwilligerswerk.

De jongeren kunnen in overleg gebruik maken van de huiskamer van ST. JoU aan de Meerndijk St. JoU onderhoudt veel contacten met andere organisaties (DURF) en initiatieven in de buurt en vervult een belangrijke rol voor het COA. Dock ondersteunt bewonersinitiatieven.

Het COA heeft budget om bij te dragen aan gezamenlijke buurtactiviteiten. Het COA organiseert minimaal één keer per jaar een buurtactiviteit, zoals bijvoorbeeld een barbecue. Daarnaast organiseert het COA voorlichtingsbijeenkomsten over cultuur en achtergrond van de jongeren en de begeleidingsmethodiek.

Begeleiding

Op de locatie zijn 24 uur per dag minimaal twee ervaren medewerkers van het COA aanwezig. Zij begeleiden de jongeren en bereiden hen voor op de toekomst in Nederland of een terugkeer naar het land van herkomst. Zodra een jongere een vergunning krijgt komen zij onder de hoede van Stichting Nidos. Elke jongere heeft een vaste mentor die hen begeleidt. Stagiaires worden altijd als extra kracht op de groep ingezet, niet ter vervanging van vaste krachten. Centraal in de begeleiding van de jongeren staan de ontwikkeling van vaardigheden en het toekomstperspectief. Het COA heeft hiervoor samen met deskundigen en het Nidos een methodiek ontwikkeld die handvatten biedt voor de mentoren om samen met de jongere zijn of haar competenties te versterken.

Contact met de buurt

Het COA vindt het belangrijk een goede buur te zijn en is uiteraard beschikbaar voor vragen. Omwonenden zijn altijd welkom voor vragen, een kop koffie of een praatje. De locatie is ook bereikbaar via telefoon (24 uur per dag) en per email. Als er signalen zijn van overlast hoort het COA die graag in een vroeg stadium, zodat er direct wat aan gedaan kan worden.

Veiligheid en voorkomen van overlast

Het COA is verantwoordelijk voor de dagelijkse gang van zaken in en om de opvanglocatie en is daarmee ook verantwoordelijk voor de veiligheid van de bewoners. Het COA verplicht zich om maatregelen te treffen die verstoring van de orde in de opvang voorkomen.

Afspraken over het beheer en de leefbaarheid van de locatie worden vastgelegd in een beheerplan, dat wordt opgesteld samen met de gemeente en de politie. Dit beheerplan is een samenhangend pakket aan maatregelen om de leefbaarheid te bevorderen en overlast te voorkomen. Het beheerplan wordt nog voorgelegd aan de klankbordgroep.

De alleenstaande minderjarige jongeren hebben als iedere andere jongere behoefte aan een veilige en duidelijke omgeving, waarin zij zich kunnen ontwikkelen en recht hebben om zich te ontwikkelen naar zoveel mogelijk zelfstandigheid. Daarin worden zij begeleid door het COA en voogdij-instelling Nidos. Het zich (leren) houden aan leef- en omgangsregels is een belangrijk onderdeel daarvan. Er gelden dan ook strikte huisregels, zoals de regel dat alle jongeren zich dagelijks twee keer moeten melden en uiterlijk om 22.00 uur thuis moeten zijn (zie bijlage voor een overzicht van alle huisregels).

De mentoren van het COA letten scherp op de handhaving van de regels en leggen overtredingen structureel vast. In de praktijk op andere locaties blijkt dat deze overtredingen vooral bestaan uit het overtreden van regels of afspraken, zoals het niet (tijdig) houden aan afspraken (bijvoorbeeld over het schoonhouden van de kamer of leefruimte) en binnen roken.

Als jongeren de leefbaarheid en veiligheid binnen de locatie in het geding brengen, kunnen jongeren voor een aantal dagen op 'Time-out' gestuurd worden naar een andere opvanglocatie. Wanneer dit buiten de locatie het geval is, zal de in Nederland geldende wet- en regelgeving, en de handhaving daarop, gevolgd worden.

Het COA voelt zich als goede buur ook verantwoordelijk voor de leefbaarheid buiten de opvanglocatie. Het COA spant zich in om eventuele overlast buiten de opvanglocatie te voorkomen en overlast aan te pakken. Dit geldt zowel voor de directe woonomgeving als elders. We spreken jongeren die bij het COA wonen, maar ook jongeren die niet in de opvang wonen worden aangesproken of gemeld bij de politie of gemeente. We onderhouden dan ook korte lijnen met politie, buurtteams en jongerenwerkers die in de wijk werkzaam zijn.

Het COA heeft in haar woongebouwen cameratoezicht op de entree, de centrale hal en de algemene ruimte. Ook onze medewerkers zijn er om actief met de jongeren te spreken als er zich problemen voordoen. Daar waar rondhangen zou leiden tot overlast gaan wij actief met de mensen die overlast ervaren en plegers (onze jongeren) in gesprek. Doel daarvan om de overlast te verminderen of weg te nemen.

Waardedaling van huizen door de komst van de woonvoorziening

Het COA wijst op onafhankelijk onderzoek dat is gedaan naar de mogelijke waardedaling van huizen bij andere locaties waar asielzoekers worden opgevangen. Uit dit onderzoek komt naar voren dat een waardedaling niet aan de orde is (<https://www.nu.nl/binnenland/4165865/komst-azc-heeft-weinig-invloed-woningmarkt.html>). Bewoners maken zich zorgen over de functie van het pand nadat de KWV weg is, "Wie wil er dan in zo'n huis met zoveel kamers wonen?" De functie van het pand is afhankelijk van de bestemming die er op zit, maar je kunt denken aan een woonhuis met kantoorfunctie of een deling in verschillende woningen (bijvoorbeeld voor meerdere generaties).

Mogelijkheden vrijwilligerswerk

Het COA is heel blij met het aanbod van buurtbewoners om vrijwilligerswerk te doen en activiteiten voor jongeren te organiseren. Ze zal in overleg gaan met betrokkenen om te bekijken wat de mogelijkheden zijn. Voor ondersteuning bij een activiteit kan een beroep worden gedaan op Dock. Er wordt ook gekeken naar de mogelijkheid om de jongere te koppelen aan een gastgezin. De jongere heeft daar dan regelmatig contact mee, waarbij samen wordt gegeten of andere activiteiten worden ondernomen.

Klankbordgroep/omwonendenoverleg

In het voorproces is een klankbordgroep gevormd met vertegenwoordigers van het COA, buurtbewoners, de gemeente en de politie. De klankbordgroep geeft advies en zal regelmatig het gesprek voeren over de inbedding van de woonvoorziening en de jongeren die er wonen in de wijk.

De klankbordgroep bespreekt aspecten van leefbaarheid, veiligheid en activiteiten besproken. Het COA raadpleegt de leden van de klankbordgroep bij belangrijke kwesties of vraagt haar actief een rol te spelen. Nadat de opvang geopend is, wordt de klankbordgroep vervangen door een omwonendenoverleg. In het omwonendenoverleg bespreekt het COA regelmatig de gang van zaken rondom de woonvoorziening.

Start van de opvang

De start van de opvang is een belangrijke periode voor zowel de jongeren, de buurt als het COA. Het COA zal in nauw contact zijn met de buurt hierover. Er wordt een open huis georganiseerd, waarbij kennis gemaakt kan worden met de manager en de begeleiders van het COA. De buurt kan dan zien hoe de locaties er uit ziet en waar zij terecht kunnen met hun vragen. Er zal ook een kennismaking met het COA, de jongeren, Nidos en buurtbewoners plaatsvinden.

Bijlage 1: Huisreglement COA voor de amv opvang